

Nepředmětност a pravá jsoucna

Předmětност je způsob, jak se (nám nebo jiným subjektům) skutečnosti určitého druhu ukazují a jak jsou jakoby k dispozici pro jejich přístup zvenčí (z vnějšku). Naproti tomu nepředmětност je tou stránkou skutečnosti, která zůstává pro jiné skutečnosti zvnějšku nepřístupná. Skutečnosti ryze předmětne neexistují, nejsou možné. Skutečnosti ryze nepředmětne nejsou pro jiné skutečnosti přístupné vůbec, ale naproti tomu jsou schopny samy k některým skutečnostem, přesněji k jejich niterné tj. subjektní stránce přicházet. A tím se pravá jsoucna liší od nepravých, že jsou schopna na přicházející nepředmětne ‚výzvy‘ a ‚pokyny‘ reagovat. Pravá jsoucna jsou po niterné (vnitřní) stránce nějak sjednocena, integrována. Naproti tomu nepravá jsoucna jsou skupiny či přímo hromady pravých jsoucen (nebo také nepravých jsoucen, které jsou také jen skupinou nebo hromadou zase jsoucen pravých nebo opět nepravých). Pravá jsoucna jsou nedělitelná bez poškození resp. částečné nebo úplné likvidace; naproti tomu jsoucna nepravá jsou vždy alespoň v jednom kroku nebo ve více krocích dělitelná. Otázkou zatím nevyřešenou je možnost s dělením („rozsekáváním“) někde končit resp. kde a čím, v podobě jakých nejmenších „prvních“ pravých jsoucen, s nimiž resp. z nichž je pak vytvářeno vše další, celý svět. Takovým „prvním jsoucňům“ můžeme zatím říkat „primordiální“, tedy pravá jsoucna prvního řádu. O těch ovšem zatím nic platného nevíme, takže nevíme, zda také ona mají svou vnitřní a vnější stránku, a zejména pak, jak spolu komunikují, jak na sebe reagují apod. Myšlenka nekonečného postupu (a nekonečna vůbec) je – aspoň po mém soudu – jen mýitelná, ale reálně neaplikovatelná. (To má pochopitelně důsledky také pro matematiku a pro její konstrukty geometrické: úsečka může být sice myšlenkově koncipována jako „rozložitelná“ na nekonečné množství bodů, ale nikdy nemůže – ani myšlenkově – být z nekonečného počtu bodů složena. Aby bylo třeba jen myšlenkově složit úsečku z jakéhokoli počtu bodů, bylo by naprosto nezbytné ty body koncipovat jako krajně malé, ale rozměrné, nikoli tedy nulově rozměrné.) Nejmenší pravá jsoucna, kterým budeme říkat „primordiální“, však proto nemůžeme chápat jako jen předmětne (a ovšem tím méně jako jen nepředmětne, „niterná“). Svět zkrátka nemůže být založen ani udržován bez předmětnosti jsoucen, ale jsoucna zase nemohou nemít niternou, nepředmětne stránku. Ryzí nepředmětност musíme předpokládat, ale stejně tak musíme předpokládat „ek-sistenci“ pravých subjektů jako adresátů nepředmětne výzev a pokynů.

(Písek, 181216-1.)